

Mottagare
Regionstyrelsen

Hållbarhetspolicy för Region Gotland

Regionstyrelsens förslag till beslut i regionfullmäktige

- Regionfullmäktige antar hållbarhetspolicy för Region Gotland inklusive Region Gotlands bolag enligt förslag.
- Hållbarhetspolicyn ersätter miljöpolicy för Region Gotland.

Förslag till beslut i Regionstyrelsen

- Regiondirektören får i uppdrag att se över och om så behövs föreslå ändringar i aktieägarpolicyn och/eller andra dokument som påverkas av hållbarhetspolicyn.

Sammanfattning

Hållbarhetspolicyn syftar till att tydliggöra Region Gotlands grundläggande förhållningssätt till hållbar utveckling och principer för implementering av hållbarhetsaspekter i all verksamhet. Den förväntade effekten är en gemensam grund avseende hållbarhet inom Region Gotland, som stärker det systematiska hållbarhetsarbetet. Policyn är vägledande för beslut och styrning.

Hållbarhetspolicyn behöver kompletteras med kommunikations- och utbildningsinsatser för att få genomslag. Sådana insatser finns planerat och resurssatt för inom ramen för utvecklingsprogrammet för Region Gotlands hållbarhetsarbete. Hållbarhetspolicyn ersätter Region Gotlands miljöpolicy.

Ärendebeskrivning

En policy är ett kortfattat dokument på en övergripande nivå som anger principer och ställningstagande för Region Gotlands agerande i specifika, strategiskt viktiga områden. En policy ger inte några fasta regler utan principer som ska vara vägledande för beslut och styrning. En policy ska inte innehålla mål.

Syfte

Föreslagen hållbarhetspolicy syftar till att tydliggöra Region Gotlands grundläggande förhållningssätt till hållbar utveckling och principer för implementering av hållbarhetsaspekter i all verksamhet. Den förväntade effekten är en gemensam grund avseende hållbarhet inom Region Gotland, som stärker det systematiska hållbarhetsarbetet. Det finns inget lagkrav på att ha en hållbarhetspolicy.

Bakgrund

Regionfullmäktige beslutade i juni 2022 (RF 2022-06-20 § 93) att *"Regionstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med övriga nämnder ta fram ett internt program för hållbar utveckling i Region Gotland, med regionstyrelsen som sammanhållande nämnd."*

I tjänsteskrivelsen pekade förvaltningen på utmaningen att få till stånd ett sammanhållet och systematiskt hållbarhetsarbete inom Region Gotland. Med ett koncerngemensamt hållbarhetsprogram för Region Gotland med mål till 2030 skulle organisationen få en tydlig riktning på mellanlång sikt, på väg mot målen i Vårt Gotland 2040.

Regiondirektör beslutade om projektdirektiv i november 2022 och i december fick regionstyrelsen information om direktivet och det planerade arbetet (RS 2022-12-14 § 422). Projektet startade i april 2023 och styrgruppen beslutade om en projektplan i juni 2023. Under hösten 2023 har aktiviteter genomförts enligt plan. Bland annat har varje förvaltningsledningsgrupp haft workshops kring sina väsentliga hållbarhetsfrågor.

Diskussioner som regiondirektör och koncernledningsgruppen fört sedan hösten 2023 har mynnat ut i bedömningen att ett nytt styrdokument i form av ett hållbarhetsprogram med mål till 2030, inte tillför tillräcklig nytta. Regiondirektör fattade i februari 2024 beslut (RS 2024/518) om att avsluta arbetet med ett hållbarhetsprogram. Region Gotland har mål och prioriteringar för en hållbar utveckling på kort sikt (2027) i Mål och budget och på lång sikt (2040) i Vårt Gotland 2040, samt ett antal styrdokument som ger ytterligare vägledning. Samtidigt beslutades om ett utvecklingsprogram för Region Gotlands hållbarhetsarbete, med fokus på koncernövergripande verksamhetsutveckling för att öka organisationens förmåga att leverera på de politiskt uttryckta ambitionerna.

Utvecklingsprogrammet för Region Gotlands hållbarhetsarbete innehåller inledningsvis insatser inom följande områden: nulägesbild av hållbarhetsarbetet, utbildning och kunskapshöjning, kommunikation samt hållbarhet i styrning och ledning. I det sistnämnda området är behovet av en hållbarhetspolicy definierat.

Ersätter Miljöpolicy för Region Gotland

Region Gotlands miljöpolicy behöver ersättas. En ny policy bör utgå från samtliga hållbarhetsaspekter, därav förslaget till hållbarhetspolicy. Den tidigare miljöpolicy hade följande innehåll:

- Miljöansvar och hållbar utveckling för att förverkliga Gotland som ekokommun ska konsekvent och medvetet integreras och tydliggöras i samtliga våra verksamheter. Detta ska framgå av budget, styrkort och årlig redovisning.

- Vi ska i våra verksamheter erbjuda invånare och näringsliv på Gotland, infrastruktur och metoder som leder till att Gotland blir ett ekologiskt hållbart samhälle till år 2025.
- Vi ska bidra till att uppnå vårt övergripande mål ett hållbart samhälle på Gotland, genom egna miljöförbättrande åtgärder och goda exempel på miljöarbete.
- Miljökrav enligt lagstiftningen ska klaras med god marginal i alla egna bolag och förvaltningar samt hos upphandlade entreprenörer.
- Varje nämnd tar ansvar för att styra enligt miljöprogrammets intentioner och tydliggör detta i chefsansvar och resursfördelning.

Andra policyer i Region Gotland med bäring på hållbar utveckling

En hållbarhetspolicy som omfattar alla hållbarhetsperspektiv blir till sin natur bred och närliggande andra policyer. Det finns skäl för att ha övergripande principer samlad i en hållbarhetspolicy som sedan kan fördjupas i policyer för specifika områden. Detta för att få ett helhetsgrepp om Region Gotlands förhållningssätt till hållbarhet och principer för ett systematiskt hållbarhetsarbete.

En genomgång av andra närliggande policyer har gjorts. Bedömningen är att det inte finns motstridiga förhållningssätt eller principer avseende hållbar utveckling i dessa jämfört med förslaget till hållbarhetspolicy. Vid uppdatering kan dock förtydliganden behövas. I samband med revidering av policy eller framtagande av ny policy ska hållbarhetspolicyn beaktas. För att stärka en gemensam koncernstyrning kan behov finnas av att revidera aktieägarpolicyn och/eller andra dokument som påverkas av hållbarhetspolicyn.

- Policy för ekonomistyrning (2023) innehåller bland annat en beskrivning av god ekonomisk hushållning. ”Verksamheten ska vara ekonomiskt uthållig och i balans ur ett generationsperspektiv. Det innebär att kommande generationer ges goda förutsättningar att tillhandahålla offentlig service och välfärd.”
- Inköspolicy (2022-2026) innehåller skrivningar om hållbara inköp. ”Region Gotlands inköp ska bidra till en ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030. Miljökrav, klimatpåverkan och sociala krav ska beaktas i varje upphandling.”
- Drivmedelpolicy för Region Gotlands fordon och transporter (2023) är en konkret policy som fungerar som underlag för inköp och beteende avseende omställning av drivmedelsanvändningen.
- Policy för medborgardialog (2022) innehåller hållbarhetsaspekter då delaktighet och dialog är såväl mål som medel för en hållbar utveckling.
- Policy Måltider och mat - Den goda måltiden (2022) innehåller skrivningar om hållbarhet ur olika perspektiv.
- Pensionsmedelpolicy (2020) innehåller skrivningar om ansvarsfulla placeringar ur ett hållbarhetsperspektiv.

- Arbetsmiljö- och hälsopolicy (2020) har inte hållbarhet direkt uttryckt, men innehållet är viktigt ur ett hållbarhetsperspektiv.
- Aktieägarpolicy (2019) innehåller inte hållbarhet direkt uttryckt, men beskriver bland annat på vilket sätt Region Gotlands olika policyer träffar bolagen. ”Därutöver har regionen fastställt övergripande direktiv och riktlinjer i olika policys som gäller generellt för regionens verksamheter. Bolagen ska känna till dessa samt verka för att dess intentioner i tillämpliga delar följs och inarbetas i bolagens egna direktiv och riktlinjer” (§ 10).
- Fastighetspolicy (2019) är utgångspunkt för flera olika efterföljande riktlinjer. Innehåller skrivningar om hållbarhet.
- Servicepolicy (2018) har inte hållbarhet direkt uttryckt, men innehållet är viktigt för att skapa förtroende för Region Gotland och på längre sikt för demokratin.
- Fordonspolicy (2015) innehåller skrivningar om hållbarhet.
- Likabehandlingspolicy (2009) har inte hållbarhet direkt uttryckt men innehållet är viktigt ur ett hållbarhetsperspektiv. Policyn är ett stöd och ett redskap för att främja jämställdhets- och mångfaldsarbetet i arbetslivet.
- Kommunikationspolicy (2008) har inte hållbarhet direkt uttryckt, men innehållet är viktigt sett till demokratiaspekten och därmed för en hållbar utveckling.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att förslaget till hållbarhetspolicy ger en god grund för att stärka Region Gotlands systematiska hållbarhetsarbete. Policyn behöver kompletteras med kommunikations- och utbildningsinsatser för att få genomslag i organisationen. Sådana insatser finns planerat och resurssatt för inom ramen för utvecklingsprogrammet för Region Gotlands hållbarhetsarbete.

Beslutsunderlag

Beslut Regionfullmäktige RF 2022-06-20 § 93
Hållbarhetspolicy
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-06-18

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till

Samtliga nämnder
Helägda bolag